BREDE RAAD 010

Advies

Aandachtspunten toegankelijkheid festivals en evenementen

ERVARINGEN VAN DE ROTTERDAMMER

COLOFON

Dit advies werd opgesteld

- door Brede Raad 010

samen met vertegenwoordigers van

- De Oogvereniging
- Stichting Welzijn Doven (Swedoro)
- Belangenbehartigers van mensen met een mobiliteitsbeperking
- Belangenbehartigers van mensen met een verstandelijke beperking

010-2680611

info@brederaad-010.nl

©2019 Brede Raad 010

Juni 2019

Voorwoord

Voor u ligt het advies over het toegankelijk maken van festivals en evenementen voor mensen met een beperking. In dit advies vindt u aandachtspunten die te gebruiken zijn bij het organiseren van evenementen en festivals, en een advies aan de gemeente Rotterdam. Beide met als doel de toegankelijkheid van festivals en evenementen te verbeteren. De Brede Raad 010 heeft dit advies opgesteld samen met Rotterdammers met een beperking.

Aanleiding voor dit advies is de vraag van de gemeente Rotterdam hoe de stad kan werken aan een betere toegankelijkheid op festivals en evenementen. De Brede Raad 010 ziet dat de gemeente hiermee een belangrijke stap zet op weg naar de inclusie van mensen met een beperking op alle terreinen van het leven. Deelname aan het culturele leven bevordert de participatie en stelt in staat te genieten, te ontspannen en om nieuwe energie op te doen, tijd met elkaar door te brengen en nieuwe mensen te ontmoeten. Dat geldt voor iedereen, dus ook voor mensen met een beperking. Wij vinden het dan ook positief dat de gemeente deze uitgangspunten met ons deelt en dit bestendigt in de Uitgangspuntennota Cultuurbeleid 2021-2024 ‘Stad in transitie, cultuur in verandering’.

Wij hopen dat de aandachtspunten en adviezen helpen bij de bewustwording dat de groep mensen met een beperking, net als ieder ander, gewoon kan meegenieten van wat de stad te bieden heeft. Wij reiken u bij deze graag concrete handvatten aan om de obstakels die deze groep ervaart, weg te nemen.

Daniel Klijn
Interim-manager Brede Raad 010

Inhoudsopgave

1. Aanleiding en centrale vraag 5
2. Aandachtspunten toegankelijke festivals en evenementen 7
   - 2.1 Bejegening 8
   - 2.2 Informatie 9
   - 2.3 Bereikbaar 11
   - 2.4 Bruikbaar 12
3. Tot slot en adviezen 14

1. Aanleiding en centrale vraag

De Brede Raad 010 adviseert de gemeente Rotterdam gevraagd en ongevraagd over verschillende onderwerpen die te maken hebben met het sociaal beleid van de stad. Onze adviezen zijn altijd gebaseerd op ervaringen van de Rotterdammers. Ook in dit advies laten wij de stem horen van de mensen over wie het gaat. Doel van deze advisering is dat we op die manier samen met de gemeente sociaal beleid ontwikkelen dat zo goed mogelijk aansluit bij waar Rotterdammers behoefte aan hebben. De leden van de Brede Raad 010 onderhouden hiervoor nauw contact met de mensen uit hun omgeving, maar ook met organisaties, zoals cliëntenraden, seniorenplatforms en bewonersorganisaties.

Op 14 juni 2016 is het VN-verdrag over de rechten van personen met een beperking in Nederland in werking getreden. Dit betekent dat Nederland ervoor moet zorgen dat mensen met een beperking gelijkwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving, net als ieder ander. Stap voor stap gaan gemeenten daarom in samenwerking met de landelijke overheid drempels en obstakels wegnemen.

Artikel 30 uit het VN-verdrag

gaat over deelname aan het culturele leven, recreatie, vrijetijdsbesteding en sport.
De toegankelijkheid van kunst, cultuur, uitgaan, hobby's en sportaanbod.

De gemeente Rotterdam maakt een lokale inclusie agenda. Hierin staat omschreven hoe de gemeente werkt aan het waarmaken van het VN-verdrag en daarmee aan een inclusieve samenleving. Omschreven staan de uitgangspunten waar Rotterdam aan moet werken om nóg inclusiever te worden. De agenda gaat niet alleen over wat de gemeente gaat doen, maar ook over wat er gedaan kan worden door werkgevers, ondernemers, vervoerders en anderen in de stad.

De lokale inclusie agenda wordt samen met de Brede Raad 010 en mensen met een beperking opgesteld. Hiervoor hebben in juni 2017 veertig Rotterdammers met een beperking gesproken over de toegankelijkheid in Rotterdam en welke prioriteiten er gesteld zouden moeten worden. Op het gebied van vrije tijd vinden zij dat het uitgaansleven en evenementen goed toegankelijk zouden moeten zijn.

Toegankelijkheid betekent dat een product of dienst, een locatie of evenement, bereikbaar is voor iedereen en dat iedereen hiervan op een gelijkwaardige wijze gebruik kan maken of eraan kan deelnemen. Toegankelijkheid gaat verder dan de juiste deurbreedte en het weghalen van drempels. Toegankelijkheid gaat ook over houding en mentaliteit, om respect en begrip. Het gaat om de wijze waarop er met mensen met een beperking wordt omgegaan (bejegening) en om goede informatie.

Toegankelijkheid:

Kan ik er **komen**? Kan ik naar **binnen**? Ben ik **welkom**? Kan ik **doen** waarvoor ik kom?

Centrale vraag

De afdeling Cultuur van de Gemeente Rotterdam en Rotterdam Festivals willen graag aan de slag om evenementen en festivals toegankelijker te maken. De gemeente heeft de Brede Raad 010 gevraagd om haar te adviseren op welke punten festivals en evenementen toegankelijk(-er) gemaakt kunnen worden voor mensen met een beperking.

Aanpak en werkwijze

Om deze punten te verzamelen heeft De Brede Raad 010 op 9 mei 2019 een bijeenkomst georganiseerd met ervaringsdeskundigen uit de stad. Met 10 mensen is toen de checklist 'Toegankelijkheid en vergunningverlening evenementen & festivals' (van Bouw Advies Toegankelijkheid uit 2011), aangevuld. Er waren mensen aanwezig met een visuele beperking, een auditieve beperking, een verstandelijke beperking en een beperking in de mobiliteit.

2. Aandachtspunten toegankelijke evenementen & festivals

Uitgangspunt is dat elk evenement of festival bereikbaar en bruikbaar is voor alle deelnemers of bezoekers, zodat iedereen er op een gelijkwaardige wijze aan kan deelnemen. Toegankelijkheid is voor iedereen van belang. Bij calamiteiten kan toegankelijkheid zorgen voor een ordelijke ontruiming. De criteria die worden gehanteerd voor een bereikbaar en bruikbaar evenement of festival vinden hun oorsprong in het “Handboek voor Toegankelijkheid”[1] en “NEN 1814[2]”.

De aard van het festival of evenement kan vragen om specifieke aanpassingen. Hierbij kunt u bijvoorbeeld denken aan aangepaste kleedkamers bij sportevenementen, of een rolstoeltoegankelijke pendelbus bij grote festivals.

Wij raden u aan om vanaf het begin op verschillende momenten tijdens de organisatie ervaringsdeskundigen te betrekken en zodra de locatie is ingericht, deze altijd te laten schouwen door ervaringsdeskundigen.

[1] Dit handboek belicht de ergonomische aspecten bij het programmeren, ontwerpen, bouwen en beheren van voor iedereen toegankelijke stedelijke inrichting, gebouwen en woningen.
[2] In de Nederlandse norm NEN 1814 Toegankelijkheid van buitenruimten gebouwen en woningen, zijn eisen vastgelegd die vooraf gesteld worden aan bijvoorbeeld een gebouw of de openbare ruimte.

2.1 Bejegening

Iedereen wil zich graag welkom voelen en aandacht krijgen voor persoonlijke behoeften en wensen - dat geldt net zo goed voor mensen met een beperking of een chronische ziekte. Zorg er dus voor dat ook mensen met een beperking welkom zijn en zich welkom voelen. Dat het personeel en de vrijwilligers weten wie ze kunnen verwachten en wat ze kunnen doen om ervoor te zorgen dat ook mensen met een beperking zich welkom voelen. Vriendelijkheid, respect en bereidheid tot helpen staan voorop bij de vraag of een evenement of festival toegankelijk is.

Train het personeel in het omgaan met mensen met een beperking, maak onderstaande punten onderdeel van deze training: Maak het personeel ervan bewust welke beperkingen mensen kunnen hebben en hoe deze van invloed zijn op de beleving van een festival of evenement. Geef hen tips, zoals:

Aandachtspunten

- Vraag gewoon wat iemand nodig heeft aan aanpassingen of oplossingen.
  Houd voor ogen dat de bezoeker hierbij de deskundige is. Vul geen dingen in voor de ander.
- Zorg ervoor dat je de tijd neemt om mee te denken over oplossingen of aanpassingen.
- Vertel eerlijk in hoeverre aan de verwachtingen van de bezoeker voldaan kan worden.
- Vermijd verhalen over “mijn zus”, “mijn buurjongen”, “mijn kennis”. De bezoeker is een gewone klant, niet iemand die vanwege zijn beperking ook in de ervaring van andere mensen met beperkingen is geïnteresseerd.
- Heb geduld met mensen die minder goed kunnen praten, doof of blind zijn, of niet kunnen lezen.
- Blinden en slechtzienden hebben moeite om de aandacht van het personeel te vangen. Wacht bij hen dus niet op een seintje, maar ga zelf vragen of u ze ergens mee van dienst kunt zijn.
- Staan mensen bij u in de rij om geholpen te worden? Zorg er dan voor dat mensen met een beperking op hun beurt worden geholpen, ook als ze dat zelf niet in de gaten kunnen houden of afdwingen.
- Zorg ervoor dat een aantal gebaren uit de Nederlandse Gebarentaal bekend zijn bij het personeel zodat zij kunnen communiceren met doven. Kijk of er een medewerker is die al gebarentaal kent, zorg ervoor dat deze medewerkers beschikbaar is voor dove bezoekers.

2.2 Informatie

Zorg ervoor dat de informatie over het evenement voor iedereen toegankelijk is, er informatie beschikbaar is over:

a. de mate van toegankelijkheid van het evenement en dat

b. duidelijk is waar, vooraf en tijdens het evenement informatie daarover op te vragen is.

Besteed aandacht aan het toegankelijk maken van informatie.

Informatie over toegankelijkheid
In brochures, plattegronden, op de website en tijdens het festival zelf (b.v. bij informatiepunt) is aangegeven:

Aandachtspunten

- Welke mogelijkheden er zijn en welke maatregelen zijn getroffen voor rolstoelgebruikers
- Welke mogelijkheden er zijn en welke maatregelen zijn getroffen voor slechthorenden
- Welke mogelijkheden er zijn en welke maatregelen zijn getroffen voor doven, geef bijvoorbeeld aan of er een tolk gebarentaal en/of schrijftolk aanwezig is. En laat het mensen doorgeven als ze met een tolk komen, zo kunt u in de gaten houden hoeveel tolken aanwezig zijn, één tolk is vaak genoeg.
- Welke mogelijkheden er zijn en welke maatregelen zijn getroffen voor blinden en slechtzienden
- Waar de gehandicaptenparkeerplaatsen zijn
- Waar de rolstoeltoegankelijke toiletten zijn
- Leg uit hoe het betaalsysteem en de toegangsbewijzen werken
- Vermeld waar men terecht kan met vragen, ook via Whatsapp en chat voor doven
- Maak het mogelijk om bij de aanschaf van een toegangsbewijs via het internet aan te geven dat iemand een beperking heeft, zo heeft u zicht op de aanwezigheid van mensen met een beperking

- De bovenstaande informatie is ook gemeld aan de media, zoals kranten, radio, tv en websites.

- Ruim op de website een apart deel in met deze informatie en de verschillende mogelijkheden voor mensen met een beperking. Maak bijvoorbeeld duidelijk of een bezoeker (gratis) een begeleider mee mag nemen en of het wordt afgeraden om een hulphond mee te nemen (weigeren mag niet).

Informatie toegankelijk maken voor je website

Aandachtspunten

- De informatie is afgestemd op een volwaardige behandeling. Gebruik bijvoorbeeld in de communicatie de term 'mensen met een beperking' of 'mensen met een handicap' in plaats van 'invaliden'.

- Alle teksten zijn goed leesbaar, gebruik grote schreefloze* letters en veel contrast.

- Als er sprake is van een website dan is deze bruikbaar voor blinden (zie www.webrichtlijnen.nl of www.drempelvrij.nl).

- De informatie is ook leesbaar voor mensen met een verstandelijke beperking.
  Denk hierbij aan:
  - Overzichtelijk (onderdelen zoals knoppen altijd op dezelfde plaats)
  - Duidelijke afbeeldingen
  - Eenvoudig taalgebruik
  - Geen afkortingen
  - Korte zinnen

Maak het bekend als u heeft gewerkt aan de toegankelijkheid van uw evenement of festival. Mensen met een beperking zullen dan eerder geneigd zijn te komen, omdat zij erop kunnen vertrouwen dat ze er volop van kunnen genieten.

* is de aanduiding voor een lettertype zonder schreven, dus zonder de dunne dwarsstreepjes aan het uiteinde van de verticale en horizontale balken.

2.3 Bereikbaar

Zorg ervoor dat het festival of evenement bereikbaar is.

'Bereikbaar' betekent dat deelnemers het evenement/festival als volgt kunnen bereiken:

Aandachtspunten

- Te voet (inbegrepen rollator, rolstoel en scootmobiel)
- Fietsend (inbegrepen tandem, handbike en driewieler).
- Met de auto (inbegrepen rolstoelbus en brommobiel), beschikbare gehandicapten parkeerplaatsen dichtbij de entree.
- Met de taxi en de regiotaxi, punt voor afzetten en ophalen, en met het openbaar vervoer.

'Bereikbaar' betekent ook dat:

Aandachtspunten

- Blinden en slechtzienden de entree/kassa zelfstandig kunnen vinden. Er zijn voldoende natuurlijke gidslijnen of er ligt een geleidelijn.
- Rolstoelgebruikers, scootmobiel gebruikers en mensen die minder mobiel zijn kunnen het evenement/festival zonder problemen bereiken.
- De looproutes naar het evenement/festival zijn voldoende breed. De doorgang mag nooit smaller zijn dan 90 cm.
- Drempels in de looproute zijn niet hoger dan 20 mm. Bij drempels hoger dan 20 mm moet een helling geplaatst zijn.
- Hellingen en opritten zijn voldoende flauw. De hellingshoek moet voldoen aan de NEN 1814.

2.4 Bruikbaar

Zorg ervoor dat dat ieder evenement en elk festival ook bruikbaar is voor iedereen.

'Bruikbaar' wil zeggen dat deelnemers kunnen deelnemen aan alle elementen van het evenement of festival. Er wordt geen onderscheid gemaakt of mensen wel of geen beperking hebben. Ook wordt er geen onderscheid gemaakt of er sprake is van een bezoeker of een uitvoerende. Iedere deelnemer of bezoeker kan een beperking hebben.

Toegankelijkheid

Aandachtspunten

- Alle onderdelen van het evenement/festival zijn bereikbaar voor mensen die minder mobiel zijn, gebruik maken van een rolstoel of scootmobiel inclusief de kassa, horeca, sanitair en voldoen aan de richtlijnen uit het Handboek voor Toegankelijkheid[3]
  - De looproutes op het evenement/festival zijn voldoende breed (de doorgang mag nooit smaller zijn dan 90 cm).
  - Drempels in de looproute zijn niet hoger dan 20 mm (bij drempels hoger dan 20 mm een helling toepassen).
  - Hellingen en opritten zijn voldoende flauw. De hellingshoek moet voldoen aan de NEN 1814. Bij een iets te steile helling kan een rolstoel achterover kantelen.
  - Kabels die over de grond lopen zijn goed afgedekt.
- Rolstoelgebruikers en blinden of slechtzienden hebben vanaf de bezoekersplaatsen die voor hen bestemd zijn, goed zicht op het evenement/festival.
- Direct naast deze speciale bezoekersplaatsen zijn ook zitplaatsen voor vrienden en partners.
- Tijdelijke bouwwerken waar deelnemers gebruik van maken, zoals tribunes en tenten, zijn toegankelijk voor rolstoelgebruikers.
- Er is een rolstoeltoegankelijk toilet met een alarm.

[3] Handboek voor Toegankelijkheid over de ergonomie van buitenruimten, gebouwen en woningen, Maarten van Wijk, J. Drenth, 2013

- Het evenement/festival is geschikt voor doven en slechthorenden. Zorg voor een duidelijk verlichte plek voor de tolk gebarentaal aan de zijkant van het podium. En overleg bij het gebruik van een schrijftolk waar de lichtkrant komt te staan. Een goed voorbeeld hiervan is: https://www.doof.nl/uit-en-thuistips/theaterfestival-de-parade-voorstellingen-gebarentolk/

- Mensen die niet of moeilijk kunnen lezen, kunnen zelfstandig de weg vinden op het evenement/festival, bijvoorbeeld met behulp van pictogrammen.

Veiligheid

Aandachtspunten

- Nooduitgangen zijn voldoende toegankelijk voor rolstoel-, en scootmobiel gebruikers.

- Brandcompartimenten in gebouwen functioneren. Deuren van brandcompartimenten moeten bij een calamiteit vanzelf sluiten, zodat mensen die niet zelfstandig kunnen vluchten op hulp kunnen wachten.

- Stel grenzen aan het geluidsniveau[4] om gehoorschade te voorkomen.

- Zorg voor zichtbare alarmsignalering zodat het ook voor doven duidelijk is wanneer er een noodsituatie is. Gebruik hiervoor eventueel de aanwezige schermen. Gebruik deze ook om meer informatie te geven zodat duidelijk is wat er aan de hand is en wat er van mensen verwacht wordt.

[4] In 2011 hebben de Nationale Hoorstichting en de brancheorganisaties VVEM en VNPF een convenant afgesloten over geluid. Doel hiervan is om een veiliger gehoorklimaat te creëren voor bezoekers van muzieklocaties. Er is een grens van 103 dB(A) afgesproken

3. Tot slot en adviezen

De aandachtspunten hebben wij zo compleet mogelijk gemaakt en zo opgesteld, dat organisatoren zo snel mogelijk aan de slag kunnen met het toegankelijk maken van hun evenementen en festivals.
Voor de gemeente Rotterdam hebben wij, vanuit haar positie, nog enkele adviezen om organisatoren te stimuleren om te werken aan een goede toegankelijkheid. Deze adviezen vindt u hieronder.

Advies 1 De Brede Raad 010 adviseert de gemeente Rotterdam om toe te werken naar aandachtspunten die landelijk gebruikt worden, zodat er eenduidigheid is voor alle organisatoren.

Zoek hiervoor aansluiting bij het Actieplan Toegankelijkheid Poppodia, evenementen, muzieklocaties & festivals van de Vereniging Nederlandse Poppodia en Festivals (VNPF) en de Vereniging van Evenementenmakers (VVEM). In dit plan staan concrete maatregelen die de branche zelf gaat nemen om het bewustzijn onder evenementen- en festivalondernemers en personeel te vergroten. En staat vermeld dat zij zelf met checklists zullen komen om de toegankelijkheid te verbeteren.

Advies 2 De Brede Raad 010 adviseert de gemeente Rotterdam om goede voorbeelden te belonen.

Advies 3 De Brede Raad 010 adviseert de gemeente Rotterdam om voorwaarden voor toegankelijkheid te stellen bij het afgeven van een vergunning, wij denken hierbij bijvoorbeeld aan de veiligheid.

Advies 4 De Brede Raad 010 adviseert de gemeente Rotterdam om binnen de Rotterdampas ook een korting op te nemen voor goed toegankelijke evenementen en festivals.

Advies 5 De Brede Raad 010 adviseert de gemeente Rotterdam om bij terreinen waar veel evenementen en festivals plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld het Zuiderpark of de Kralingse Plas, de inrichting van de buitenruimte optimaal toegankelijk te maken door een plek in te richten als taxi standplaats, gehandicaptenparkeerplaatsen te ontsluiten en toegankelijke openbare toiletten te plaatsen.

Advies 6 De Brede Raad 010 adviseert de gemeente Rotterdam om trainingen in het kader van de bejegening beschikbaar te stellen voor organisatoren die willen werken aan de toegankelijkheid, en het schouwen door ervaringsdeskundigen te stimuleren door organisatoren en ervaringsdeskundigen met elkaar in contact te brengen.